

Prolog

Jun 2017, mesec ramazan 1438. hidžretske godine

Konačno si stigao u taj nebeski vrt gde su siromaštvo i tama isključeni! Tome svedoči prizor koji ti se ukazuje dok polako otvaraš oči. Najpre uočavaš taj kvadrat neba čije plavetnilo, pojačano prahom besprekornih oblaka, širi prostor za ispoljavanje tvoje vere. Zatim, postepeno otkrivaš da se izvan ovog četvorougla pretežno plave boje svuda prostire belina češljanog pamuka. Po zidovima, zavesama, posteljini. Sve što te okružuje poprimilo je izgled čistoće tipične za svet bez mrlja i senki. Da ne bi ostalo mesta za bilo kakvu sumnju, vidiš dve tinejdžerke, dovoljno lepe da starcu prikovanom za krevet vrate muškost tridesetogodišnjaka, kako se pojavljuju na veoma bliskoj udaljenosti. I one su, od glave do pete, obučene u belo, a njihov ten je toliko savršen da ne postoji razlog zbog kog bi pozavidele čak ni najnežnijoj arapskoj princezi. Do danas su devojke ovog kalibra rasplamsavale tvoja sanjarenja kroz hladnu pravougaonu magiju ekrana. Međutim, sada ti se predaju u krvi i mesu, sa svim svojim oblinama, u obliku nagoveštaja veličanstvenog harema kao pravedne nagrade za svakog mučenika dostojnog svog imena.

Po bestidnosti njihove koketnosti i njihovog držanja odmeravaš u kojoj meri su ove gracije spremne da ti udovolje. Na ovu pomisao si odreagovao istog momenta. Odvažno pružaš ruku prema grudima već preplavljen

drhtajima od sladostrašća. Ali ubrzo se zaprepašćuješ kada vidiš kako se udaljavaju. Smesta sebe uveravaš kako je ovo izbegavanje samo deo jednostavne igre osmišljene da probudi tvoju želju. Štaviše, sasvim jasno vidiš dve medicinske sestre kako se previjaju od smeha sa staromodnim entuzijazmom likova iz nemog filma. Ne, ne dobijaš nikakav odjek ove vesele nehajnosti. Srećom, nedugo zatim čuješ reči jedva promrmljane, ali treperave od ushićenja:

„I evo me u *vrtu gde teku potoci mleka i reke meda!*”

Misliš da ih je neko drugi izgovorio. Međutim, odjeknule su kroz tvoje usne. Naposljetku primećuješ i urnebesni tremolo mladih dama. Prepuštaš se udruženom sjaju njihovih osmeha i pogleda. Omađijan si, van kontrole. Počinješ da se grčiš, a silina kontrakcija se postepeno povećava dok se ljupka anđeoska lica dveju zavodnica primiču tvom licu. U trenutku kad osetiš da se mirisni dah smirne i sandalovine meša s tvojim dahom, postaješ zvučna kutija sopstvenog pulsa. Pogleda izbezumljenog od očaranosti, vidiš elegantne žene kako postepeno nestaju dok te obuzima nagli spokoj. Tek što su se stopile sa okolnom belinom, tvoji kapci su se sklopili, a slike još idiličnije prirode preplavile su tvoje biće.

Tvoje sećanje je lastavica u letu. Preleće vodu opalnoplave boje po kojoj lokvanji krstare kružnim putanjama. Lebdi nad stotinama ostrva, plutajućih ili fiksiranih za tlo, pokrivenih brezama, trskom, papirusom ili čak afričkim mahunastim drvećem u transu pod golicanjem vetra. Leti skladno s vodenim vrapčarkama, divljim patkama, dropljama i riđim ševama čiji cvrkut

ne prestaje da šaklja tišinu. Svojom senkom gladi leđa krokodila ili nilskih konja dok plutaju kroz lenje talase. Dokle pogled doseže, proteže se hiljadu i jedan arhipelag, formirajući vrtoglavi lavirint...

Gledajući u prvog Evropljanina koji je osvežio plavetnilo svojih očiju u talasima ovog neobičnog jezera, starosedelac, jedan od tvojih dalekih predaka, obgrlivši horizont, uzviknuo je: „Čad!”, što na kanuri jeziku znači „veliko vodeno prostranstvo”. Nekoliko decenija kasnije potomci ovog belog čoveka smatrali su da se ovo ime, autentični haiku, ne može zadovoljiti samo jednim vodenim slivom, ma koliko prostran on bio. Stoga su ga proširili na značajan deo Baobabije¹. I tako je nastala tvoja država Čad.

Ali čuvena priča o tvom poreklu počela je mnogo, mnogo pre no što su ova tri slova označila tog francuskog vojnika s kapom koji osvaja srce Afrike na svim kartama sveta...

¹ „Zemlja baobaba” ili podsaharska Afrika. Starosedeoci često posežu za stablima-čuvarima, posebno za baobabom, kako bi označili svoju zemlju.

Krajem devetnaestog veka transsaharska trgovina robljem bila je u punom jeku. Počela je mnogo pre svog atlantskog avatara koji je u to doba već posustajao. U srcu Afrike su kraljevstva Bagirmi, Bornu, Kanem i Vadaj, čije su elite odavno bile islamizovane, cvetala od ove odvratne trgovine. Kako su ih istočni istovernici silno naoružali puškama, pokretali su napade na paganske teritorije gde su od vojnih veština i dalje dominirali lagano asegađ koplje duge drške, nož za gađanje, luk i strele. Pored slonovače, sirove ili štavljene kože, nojevog perja, gumarabike ili mošusa, uglavnom su odnosili zarobljenike i stoku, koja bi odmah bila transportovana do trgovačkih ispostava, ogromnih sabirnih logora², gde su arapski trgovci dolazili da sebi obezbede lovinu za hareme, radnu snagu podložnu neograničenoj eksploataciji, kao i ovce i jagnjiće za ražanj.

Tako su se čitavi karavani, natovareni ljudskim i životinjskim plenom, kretali ka istoku. Dok su vijugali između dina, pustinja nije oklevala da im uzme veliku putarinu u krvi. Jer mnogo je robova postradalo od gladi, žeđi, lošeg postupanja ili očaja. Pre no što bi leševe prepustili očnjacima šakala i hijena, vođe konvoja su im odsecale uši, koje bi zatim nanizali kao perle na brojanici. Ovom jezivom zbirkom kasnije će moći da dokažu svojim nalogodavcima razmere ljudskih gubitaka zabeleženih tokom ekspedicije.

² *Zariba*, na arapskom.

Po dolasku u Kartum karavani bi izručivali ostatke preživelih ljudi u zatvoreni prostor s jasno definisanom namenom. Tamo bi nesrećnike prali u više voda i razvrstavali ih u tri kategorije prema dve starosne granice: od jedanaest i petnaest godina³. Nekoliko nedelja je bilo potrebno da ih ugoje ne da bi im vratili malo ljudskosti, već određenu tržišnu vrednost. Usred ovog perioda prisilnog hranjenja dečake koje su zadržavali za sebe kastrirali bi bez odlaganja. Kada bi ovim dopadljivim ljudima zacelile rane i donekle im se povratile obline, gomile dečaka i devojčica su odvodili, u zasebnim grupama, do velikog bazara na aukcijsku prodaju roblja. Najtraženiji nisu nužno bili oni najlepši ni najbolje građeni, već oni koji su preležali male boginje, zato što je ta bolest u to doba često bila fatalna. Većina bi završila u haremu, žene kao zveri da pruže zadovoljstvo, a muškarci kao čuvari, poput kerbera.

Bagirmi, Bornu, Kanem i Vadaj ubirali su izuzetno visoke profite od ove trgovine ljudima. Ali potražnja je toliko porasla da se pokazalo kako je teško ispuniti kvote za povremene isporuke na koje su se obavezali ugovorom ili *bakhtom*⁴ sa istočnjačkim partnerima. U stvari, što su više napadali pagane, to su ovi imali ne baš dobru zamisao da se odmetnu na jug i zapute u te šumske krajeve, gde je zastrašujuća muve ce-ce obuzdavala i najproždrljiviju osvajačku strast desetakovanjem konja. Kako je *dvonoga divljač upalih očiju* postala retkost,

³ *Comâci*: manje od 11 godina. *Cedâci*: između 11 i 15 godina. *Balek*: više od 15 godina.

⁴ Sporazum koji je od 652. godine nametnuo arapski emir Abdala ben Said nubijskom kralju Kaliduratu obavezujući ga da svake godine isporuči određenu kvotu robova imamu muslimana u Asuanu.

predatorske države su počele da merkaju sopstvene podanike kako bi dopunile kontingente s robovima. Budući da je njihov narod pohodio džamiju samo preko dana, a drvo-čuvara kad padne noć, lako su pronalazili neke jadnike koje su optuživali za idolopoklonstvo. Porobili bi ih bez oklevanja i slali čitave porodice u Kartum.

Povrh ove nestašice, koja je bila u porastu, pojavila se još jedna komplikacija. Poznati ulema iz Kaira, kog je zasigurno sotona prevario u snu (osim ako to nije učinila prekrasna mala crnačka devojčica koju tek što je bio kupio), nakon što se probudio, naložio je da se izda *fetva*, pravno mišljenje koje zabranjuje, pod kaznom večnog prokletstva, porobljavanje bilo koje osobe rođene u muslimanskoj veri ili one koja je izgovorila *šahadu*, islamsko ispovedanje vere: „Svedočim da nema drugog boga osim Alaha i da je Muhamed Alahov poslanik.”

Panika je ovladala velikim pijacama, specijalizovanim trgovačkim ispostavama i robovlasničkim sultanatima! Kad je već bilo sve teže držati pod nadzorom skladište za robove, a nije se više mogla osporavati pobožnost koju su neki tako brižljivo skrivali pod svojim tradicionalnim haljinama, kako je uopšte bilo moguće pošteno živeti od te trgovine? Izvesno je bilo da je krv na bazarima presušila, haremi su rasuti svuda po svetu i društveni poredak je doživeo slom. Vetar opasnosti je duvao toliko snažno u arapsko-muslimanskom svetu da je odlučeno da se, bez odlaganja, obustave sve tekuće kampanje verskog preobraćanja. Paganin je postao vrsta koju treba zaštititi!